

25. januar 2017

Besvarelse af samrådsspørgsmål P, Q og R

Samrådsspørgsmål P

Spørgsmål:

Hvad er konsekvensen af, at kommunerne og ATP får en ekstraregning på mindst 1,2 mia. kr., som følge af at flere systemer fra landets største IT-selskab KMD er voldsomt forsinkede, som TV2 Business beskriver den 8. december 2016? Ministeren bedes herunder oplyse hvad ministeren vil gøre i den konkret beskrevne sag, og hvilke konsekvenser forsinkelserne og ekstraregningen bør få.

Svar:

Det talte ord gælder.

- Lad mig indlede med at slå fast, at den sag, som bl.a. er omtalt af TV2 den 8. december 2016, handler om forsinkelse af it-systemer, som KMD skal levere til KOMBIT, der er et kommunalt it-fællesskab, og ATP som følge af kontrakter indgået mellem parterne.
- KOMBIT har på vegne af kommunerne gennemført en række komplekse it-indkøb til kommunerne.
- Der er altså tale om et kontraktligt mellemværende mellem KOMBIT og KMD, som jeg ikke kan gå nærmere ind i, herunder hvilke nærmere konsekvenser forsinkelserne og ekstraregningen vil få i den konkrete sag.
- Det gælder også for så vidt angår den kontrakt, som ATP på vegne af Udbetaling Danmark har indgået med KMD om at levere et it-system til udbetaling af folke- og førtidspension, som der også henvises til i artiklen.
- Jeg synes dog, at det er væsentligt at bemærke, at udbuddene af it-systemerne er sket som led i det monopolbrud, som kommunerne har indledt efter salget af KMD. Kommunernes mål med monopolbruddet er at skabe konkurrence, opnå besparelser og åbne

markedet for flere leverandører på de områder, hvor KMD i mange år har haft monopol på at tilbyde løsninger til kommunerne.

- Det er en helt nødvendig proces, som kommunerne har igangsat, og som på sigt vil skabe bedre konkurrence og dermed bedre produkter og priser til gavn for kommunerne - og i sidste ende også for borgerne.
- Det er selvfølgelig ærgerligt, at der nu opstår en forsinkelse på leveringen af støttesystemet, som ovenikøbet forsinker leveringen af de øvrige it-systemer, men på sigt vil de nye it-løsninger medføre besparelser i kommunerne.
- Det er målet, at kommunerne under ét skal få et samlet prisfald på mindst 25 pct., når de nye monopolbrudsløsninger er idriftsat i forhold til omkostningerne til KMD's monopolsystemer.
- I forhold til konsekvenserne af forsinkelsen afhænger det bl.a. af, hvad kontrakterne mellem KOMBIT og KMD samt ATP og KMD bestemmer.
- KOMBIT og ATP har oplyst til Finansministeriet, at kommunerne ønsker en skadesfriholdelse fra KMD i forbindelse med forsinkelsen.
- Jeg har således noteret mig, at formanden for KOMBIT's bestyrelse, Erik Nielsen, har meldt ud, at de mener, at situationen er - og jeg citerer - "fuldstændig uholdbar", og at de vil insistere på, at KMD sætter den månedlige udgift til monopolløsningerne ned til det niveau, som de nye løsninger koster, så kommunerne ikke skal betale for meget på grund af KMDs forsinkelse.
- Samtidig har KOMBIT tilkendegivet, at de vil undersøge mulighederne for at få en anden leverandør til at levere systemerne til kommunerne
- Ligeledes har jeg noteret mig, at ATP har meddelt, at de er i dialog med KMD for at finde en løsning på forsinkelserne af it-systemet til udbetaling af folke- og førtidspension.

- ATP har meldt klart ud over for KMD, at de på sigt kan se sig nødsaget til at hæve kontrakten med KMD, hvis de ikke i nær fremtid får en fornuftig aftale.
- Og ATP har meddelt, at de ønsker en aftale, hvor KMD leverer det forudsatte it-system til udbetaling af folke- og førtidspension, og hvor KMD kompenserer ATP og kommunerne for deres økonomiske tab.
- Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at jeg ikke har fuldstændigt kendskab til sagens forhold og således ikke kender til KMDs side af sagen.
- Jeg hæfter mig ved, at der allerede er en dialog i gang mellem parterne om håndteringen af forsinkelserne på systemerne.

Samrådsspørgsmål Q

Mener ministeren, at det er rimeligt, at KMD ifølge TV2 Business den 8. december 2016 tjener på forsinkelsen af nye såkaldte støttesystemer, der er forudsætningen for øget konkurrence?

Svar:

Det talte ord gælder.

- Lad mig sige helt generelt, at forsinkelser i it-projekter er meget ærgerlige. Hvis, der så samtidigt opstår en situation, hvor en it-leverandør også tjener store penge på ikke at levere det aftalte system, er det selvfølgelig helt urimeligt.
- Om det så er tilfældet i den konkrete sag, det har jeg ikke tilstrækkeligt grundlag til at udtale mig om.
- KOMBIT og ATP er kommet med en række udmelding, men jeg har ikke kendskab til de samlede økonomiske forhold i sagen.
- Som jeg også redegjorde for i min besvarelse af samrådsspørgsmål P er monopolbruddet, som kommunerne er i gang med, efter min opfattelse en helt nødvendig proces..
- Udskiftningen af de gamle KMD-systemer bidrager til at sikre, at det kommunale marked åbnes for flere it-leverandører.
- Det skaber konkurrence, og det betyder, at kommunerne kan høste store økonomiske gevinster.
- KOMBIT har, som led i monopolbruddet, gennemført 4 fællesudbud på vegne af landets kommuner og tildelt kontrakt til KMD for to af udbuddene, hvor KMD ud fra KOMBIT's vurdering altså har afgivet det mest fordelagtige tilbud.
- ATP har, ligeledes som del i monopolbruddet, gennemført udbud på fire fagsystemer, og tildelt kontrakt til KMD på et af disse udbud, som er it-systemet til udbetaling af folke- og førtidspension
- Når de nye monopolbrudsløsninger er i drift vil kommunerne forventeligt få et samlet prisfald på 25 procent i forhold til omkost-

ningerne til KMD's monopolsystemer. ATP forventer også betydelige besparelser ved deres udbud.

- Forsinkelsen betyder, at de forudsatte gevinster først kan høstes senere.
- Den konkrete sag er baseret på kontrakter mellem KMD og hhv. KOMBIT og ATP og jeg kan derfor ikke gå ind i detaljerne i sagen.
- Og, generelt er det sådan, at der i en kontrakt fastsættes bestemmelser, som regulerer, hvad der skal ske i tilfælde af forsinkelse og misligholdelse af kontrakten. Der kan fx være bestemmelser om bod. Der kan også være grundlag for at søge erstatning efter dansk rets almindelige regler.
- Som jeg forklarede i min besvarelse af samrådsspørgsmål P har både KOMBIT og ATP tilkendegivet, at de ønsker økonomisk kompensation for omkostningerne ved forsinkelserne. ATP er allerede i dialog med KMD om at sikre leveringen af it-systemet til udbetaling af folke- og førtidspension.
- Jeg har tillid til, at KOMBIT og ATP i dialog med leverandøren træffer de beslutninger, der er hensigtsmæssige for at håndtere forsinkelserne.
- Hvis parterne ikke kan nå til enighed omkring håndteringen af forsinkelsen, så er det på helt almindelig vis retssystemet, der kan tage stilling til parternes krav, og hvad de hver især er forpligtet til.

Samrådsspørgsmål R

Hvilke initiativer vil ministeren tage fremadrettet for at undgå lignende sager med forsinkelser af offentlige IT-systemer og deraf følgende ekstraregninger, som beskrevet i TV2 Business den 8. december 2016?

Svar:

Det talte ord gælder.

- Det er vigtigt, at offentlige myndigheder arbejder målrettet for at professionalisere offentlige it-udviklingsprojekter og bl.a. undgå forsinkelser.
- Jeg vil gerne benytte lejligheden til at fortælle lidt om, hvordan staten arbejder med it-projekter og fortælle om et nyt initiativ, der er taget for at imødegå udfordringer med fx forsinkelser.
- Og så vil regeringen tage initiativ til en ny strategi for mere professionel it-styring i staten. Det fremgår også af regeringsgrundlaget. Det vil jeg også benytte lejligheden til at sige et par ord om.
- Lad mig starte fra en ende af.
- Siden 2011 har *Statens It-projektråd* spillet en væsentlig rolle i at understøtte de enkelte statslige myndigheder i at gennemføre it-projekter.
- Rådet blev etableret for at bidrage til en professionalisering af de statslige myndigheders arbejde med store it-projekter, sikre et overblik på tværs af den statslige it-projektportefølje og gøre det muligt for offentligheden at følge med i status og fremdrift i it-projekterne.
- Københavns Kommune har – med inspiration fra Statens It-projektråd – etableret et tilsvarende råd for Københavns kommunes it-projekter.
- Statens It-projektråd fungerer på den måde, at alle statslige it-projekter over 10 millioner kr. skal risikovurderes af rådet før de sendes i udbud. Risikovurderingen munder ud i en række anbefalinger til minimering af risici i projektet. It-projektrådet er løbende

igennem projektperioden i dialog med myndighederne bl.a. gennem halvårslige statusrapporteringer.

- Projektrådets arbejde er for nyligt blevet evalueret. Evalueringen viser overordnet, at de statslige myndigheder generelt er tilfredse med It-projektrådets håndtering af risikofyldte projekter.
- Lad mig fremhæve et par konklusioner.
- It-projektrådet har særligt bidraget til at styrke det ledelsesmæssige fokus på it-projekterne hos myndighederne.
- Derudover har oprettelsen af It-projektrådet også betydet, at den fællesstatslige It-projektmodel i dag er bredt forankret hos myndighederne, og at der er tilfredshed med modellen.
- Evalueringen viser altså, at Projektrådet har været medvirkende til at skabe en øget professionalisering af arbejdet med it-projekter i staten over de sidste 5 år.
- Dermed er det dog ikke sagt, at der ikke er plads til forbedringer.
- Tidligere på efteråret tog Statens It-projektråd i samarbejde med Dansk IT og it-brancheorganisationerne initiativ til at formulere et kodeks for det gode samarbejde mellem kunde og leverandør.
- Baggrunden er, at et godt samarbejde er en væsentlig forudsætning for, at et it-projekt kommer godt i mål.
- Erfaringerne i staten viser, at i de tilfælde, hvor it-projekter er gået galt, har der typisk været forudgående problemer med kommunikationen mellem den statslige kunde og it-leverandøren.
- Det nye kodeks for godt leverandørsamarbejde indeholder 7 principper, der skal fremme det gode samarbejde mellem myndigheder og leverandører. Det handler bl.a. om at skabe en åben og tillidsfuld kultur om projekterne.
- Det er hensigten, at Statens It-projektråd løbende vil følge myndighedernes anvendelse af de 7 principper i arbejdet med at skabe et godt samarbejde med deres leverandører.

- Det er således også baggrunden for, at regeringen vil fremlægge en strategi for bedre it-styring i staten.
- Det er tydeligt for mig, at vi på en række punkter kan blive langt bedre til at styre det samlede it-område i staten.
- Der er potentiale for at skabe et langt bedre overblik og koordination på tværs af det statslige it-område og sikre, at statens it-systemer løbende bliver vedligeholdt og udbudt til konkurrence.
- Samtidig skal vi styrke indsatsen rettet mod de store it-projekter, så vi høster de opstillede gevinster, og så vi understøtter, at projekterne bliver færdige til tiden.
- Vi sætter derfor fuld kraft på at udarbejde en ny statslig it-strategi, som skal forbedre og professionalisere den måde, som vi arbejder med it på i staten. Både projekter og den løbende drift og vedligeholdelse af eksisterende systemer.
- Også i regionerne og kommunerne er der udarbejdet digitaliseringsstrategier, der skal være med til at sikre et tæt og forpligtende samarbejde om it-projekter mellem kommuner, regioner og staten
- Regionerne har fx udarbejdet en model for ledelse og styring af digitaliseringsprojekter som grundlag for de fællesregionale projekter, der omhandler regionernes sundhed-it. Modellen bidrager også til at understøtte samarbejdet om fællesoffentlige it-projekter mellem regionerne, kommunerne og staten.
- Selvom vi tager en række tiltag for, at vi fremover bliver bedre til at styre de store it-projekter og it-området generelt, så vil der også i fremtiden opstå situationer, hvor et it-projekt bliver forsinket.
- Der kan være mange årsager til en forsinkelse: uforudset kompleksitet i projektet, dårligt samarbejde mellem kunden og leverandøren eller forsinkelse hos leverandøren, som eksempelvis ved KOMBIT og KMD.

- Vi kan – og skal – blive bedre fremover, men det kan aldrig helt undgås, at der med store og komplicerede it-projekter kan opstå forsinkelser undervejs.